

Rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24.01.1968, sp. zn. 4 Co 548/67, ECLI:CZ:KSCB:1968:4.CO.548.1967.1

Číslo: 69/1968

Právní věta: Předpokladem částečného zproštění odpovědnosti organizace ve smyslu § 191 odst. 1 písm. a) zák. práce je zaviněné porušení předpisů nebo pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci postiženým; proto je povinností soudu, aby také zkoumal, zda postižený pracovník vnímal náležitě pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a zda mu - zejména se zřetelem ke své duševní vyspělosti - porozuměl.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 24.01.1968

Spisová značka: 4 Co 548/67

Číslo rozhodnutí: 69

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu

Předpisy: 65/1965 Sb. § 191
§ 272

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 69/1968 sb. rozh.

Předpokladem částečného zproštění odpovědnosti organizace ve smyslu § 191 odst. 1 písm. a) zák. práce je zaviněné porušení předpisů nebo pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci postiženým; proto je povinností soudu, aby také zkoumal, zda postižený pracovník vnímal náležitě pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a zda mu - zejména se zřetelem ke své duševní vyspělosti - porozuměl.

(Rozhodnutí krajského soudu v Českých Budějovicích z 24. 1. 1968, [4 Co 548/67.](#))

Okresní soud v Jindřichově Hradci uznal rozsudkem z 25. 10 1967 nárok žalobce na náhradu škody z pracovního úrazu základem po právu jednou třetinou. Dospěl mj. k závěru, že žalobce porušil bezpečnostní předpis, když neuposlechl dvojího varování svědka F. D., který řídil posun, a vkročil na kolej; nadto považoval okresní soud jednání žalobce za lehkomyšlné ve smyslu § 191 odst. 2 písm. c) zák. práce.

Žalobce popíral v odvolání, že snad slyšel varování svědka, a že vůbec vkročil při posunu na kolej; poukazoval i na to, že neměl být – vzhledem ke svým duševním schopnostem – přidělován ke konání nebezpečné práce.

Krajský soud v Českých Budějovicích shledal odvolání žalobce důvodným a rozsudkem z 24. 1. 1968 zrušil rozsudek soudu prvního stupně a vrátil mu věc k dalšímu posouzení.

Z odůvodnění:

Z osobního styku se žalobcem, z přednesu zástupců účastníků a výpovědi svědka L. F. i z potvrzení MěstNV v Č. V. nabyt krajský soud především pochybnost o procesní způsobilosti žalobce (§ 12, 13 zák. práce, § 20 o. s. ř.). Touto otázkou se měl zabývat z úřední povinnosti již soud prvního stupně (§ 103, 104 o. s. ř.); bude na něm nyní, aby v dalším řízení ve spolupráci se znalcem – lékařem nejprve prověřil procesní způsobilost žalobce a podle výsledku volil další postup.

Jinak se krajský soud neztotožňuje zejména se skutkovým zjištěním soudu prvního stupně, že žalobce, který rozvážel vozíkem materiál, vstoupil ze své vůle do jízdny dráhy posunovaných souprav a tak porušil bezpečnostní předpisy (§ 272 zák. práce). Úrazový děj nebyl přímo pozorován žádným svědkem a sám žalobce tvrdil, že se dostal na kolej, když uklouzl při otáčení vozíku. Poněvadž výsledky dokazování neobjasňují skutečnou příčinu a způsob, jak k úrazu žalobce došlo, nelze vycházet z předpokladu, že žalobce vstoupil levou nohou na kolej zaviněně a porušil bezpečnostní předpis o zákazu takového chování.

Skutková zjištění soudu prvního stupně jsou však spolehlivá – jak se o tom krajský soud přesvědčil opakováním důkazu výslechem žalobce a konstatováním obsahu vyšetřovacího spisu – potud, pokud potvrzují, že žalobcem byl svědkem F. D. varován včas, aby nepokračoval v jízdě s vozíkem nebezpečným místem; pokyn svědka F. D. byl zcela konkrétní, vycházel z bezpečnostních předpisů a sledoval účely ochrany zdraví žalobce. Přitom nebylo rozhodné, že svědek F. D. nebyl služebním nadřízeným žalobce. Jmenovaný byl vedoucím posunu odpovědným za jeho bezpečnost a tedy i oprávněným k vydávání pokynů k zajištění bezpečnosti; těchto pokynů byl povinen v místě posunu uposlechnout každý bez ohledu na to, zda se sám také účastnil provádění posunu.

Z těchto okolností vyplývá, že porušením pokynu svědka F. D. žalobcem mohly být splněny podmínky § 191 odst. 1 písm. a) zák. práce, pokud ovšem byl pokyn vzhledem ke všem okolnostem dán včas (a to se podle výsledků řízení stalo) a žalobce jej porušil zaviněně. Předpokladem zaviněného porušení pokynu svědka F. D. žalobcem bylo zejména, že žalobce tomuto pokynu porozuměl; a v tomto směru bylo dosud provedeno jen neúplné dokazování.

Ukázalo se, že žalobce je – ve srovnání s průměrnými pracovníky – člověkem aspoň zaostalým. To vyžadovalo, aby soud zkoumal pomocí vhodných důkazů (jmenovitě důkazu znalcem) schopnost žalobce chápat dané pokyny a případnou nebezpečnou povahu svého jednání, tj. jinými slovy, aby soud zkoumal zda a do jaké míry je snížena chápavost žalobce z hlediska způsobilosti k zaviněnému porušování bezpečnostních předpisů a pokynů; kdyby se zjistilo, že žalobce není s to chápat bezpečnostní předpisy a pokyny a řídit se jimi, stala by se ostatně nerozhodnou i otázka samotného udělení pokynu a školení o něm. Bližší poznatky o osobě žalobce v naznačeném směru by také přispěly k vysvětlení, zda žalobce měl vůbec konat práce, jimiž pověřil žalovaný.

Poněvadž se soud prvního stupně nezabýval důsledně procesní způsobilostí žalobce ani jeho zaviněním ve vztahu k porušení pokynu svědka F. D. (aby nepokračoval v jízdě s vozíkem nebezpečným místem) a potřebné doplnění dokazování bude rozsáhlejší, zrušil krajský soud rozsudek soudu prvního stupně podle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř.

Závěrem je vhodné dodat, že v jednání žalobce, který je zřejmě osobou se sníženým intelektem, lze spatřovat po objektivní stránce porušení bezpečnostního pokynu. To znamená, že jednání žalobce nelze řadit pod § 191 odst. 2 písm. c) zák. práce s tím, že šlo o hazard a riskování; vždyť ustanovení § 191 odst. 2 písm. c) zák. práce předpokládá, že nebyly porušeny předpisy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.